

Mitä kokeilut ovat ja miten niistä voi oppia?

Törmäämö 29.5.2020
Johanna Kotipelto ja Pekka Lavila

Meitä inspiroi halu oppia
perustulokokeilusta

Mitä voimme oppia perustulokokeilusta?

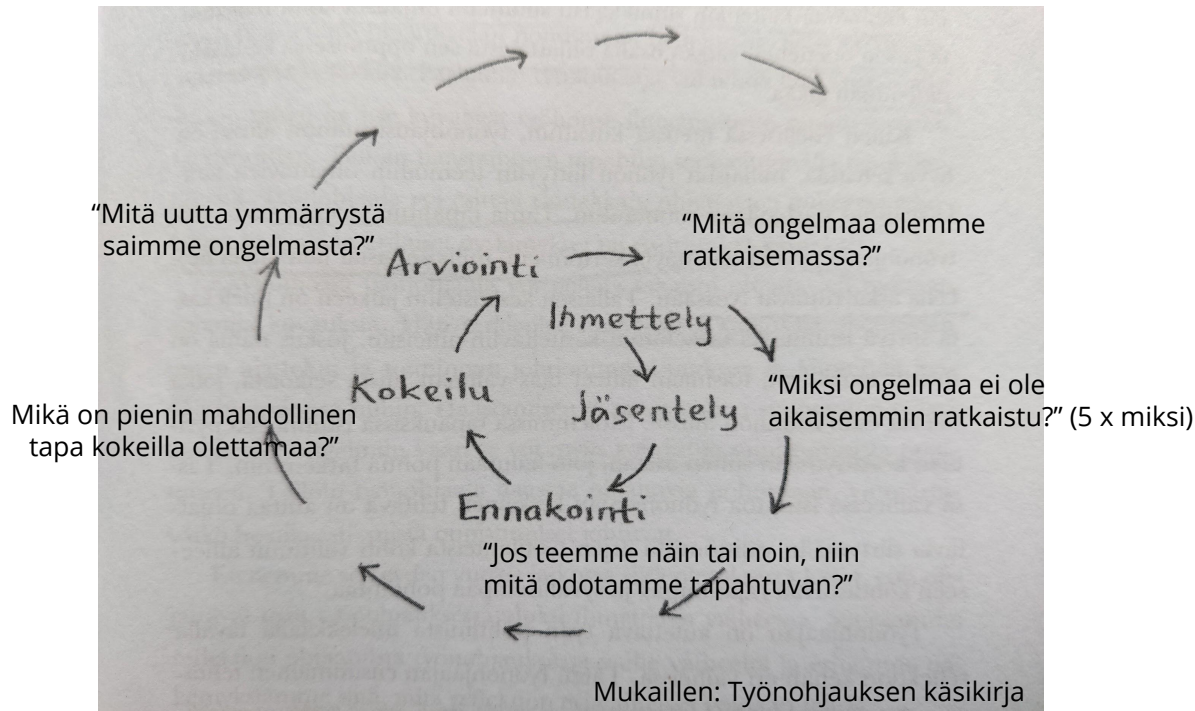
*“Hallituksen toimeksiannon **lähtökohtana oli siis selvittää kokeilulla perustulon mahdollisia työllisyysvaikutuksia.** Työllisyysvaikutukset olivat myös se tulkinnallinen kehys, jossa poliitikot ja tiedotusvälineet perustulosta keskustelivat, kun ensimmäiset tulokset julkaistiin alkuvuodesta 2019.*

*Kiinnostavaa tuossa vuoden takaisessa keskustelussa oli kommentoijien varmuutta huokuvat näkemykset kokeilun vaikutuksista, joiden analyysi oli vasta aloitettu ja tulokset siksi erittäin alustavia. **Koska työllisyysvaikutuksia ei havaittu, perustulon vastustajat** pitivät tätä osoituksena perustulon toimimattomuudesta. Suomen kokeilun tulosten nähtiin lyöneen ”viimeisen naulan perustulon arkkuun!” Se, että perustulo ei toiminut nykyistä ehdollista järjestelmää yhtään huonommin, mitä tulee työllisyysvaikutuksiin, jäi tässä diskurssissa toissijaiseksi asiaksi. **Tämä ns. 0-tulos ja myös havaitut myönteiset hyvinvointivaikutukset olivatkin asioita, joita puolestaan perustulon kannattajilla oli taipumus korostaa.**”*

Kokeilu on kustannusvaikuttava tapa saada tietoa siitä, mistä ei vielä ymmärretä

- Kokeilu synnyttää **uutta ymmärrystä** kehitettävästä ideasta tai teemasta, mistä ei vielä tiedetä mitä pitäisi tietää
- Kokeilu on **pieni**, kesto ideasta kokeilun toteutukseen minuuteista päiviin (Ei viikkoja, kuukausia tai vuosia)
- Kokeilun onnistumisen määrittää siitä saatava **oppi** vs. sen kustannus (Ei sisällä oletusta onnistumisesta, vrt. pilotti)

Kokeiluista oppiminen = toimintaa JA ajattelua

Esimerkki kyselyn muodossa

Nuorten äänioikeus

Oletko samaa vai eri mieltä seuraavan väitteen kanssa:

16- ja 17-vuotiaille pitäisi antaa äänioikeus kunnallisvaaleissa.

Täysin samaa
mieltä

Jokseenkin
samaa mieltä

En osaa sanoa

Jokseenkin eri
mieltä

Täysin eri
mieltä

Oletko samaa vai eri mieltä seuraavan väitteen kanssa:

Äänioikeuskäraja pitäisi laskea 18 vuodesta 16 vuoteen kunnallisvaaleissa.

Täysin samaa
mieltä

Jokseenkin
samaa mieltä

En osaa sanoa

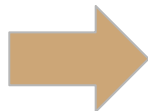

Jokseenkin eri
mieltä

Täysin eri
mieltä

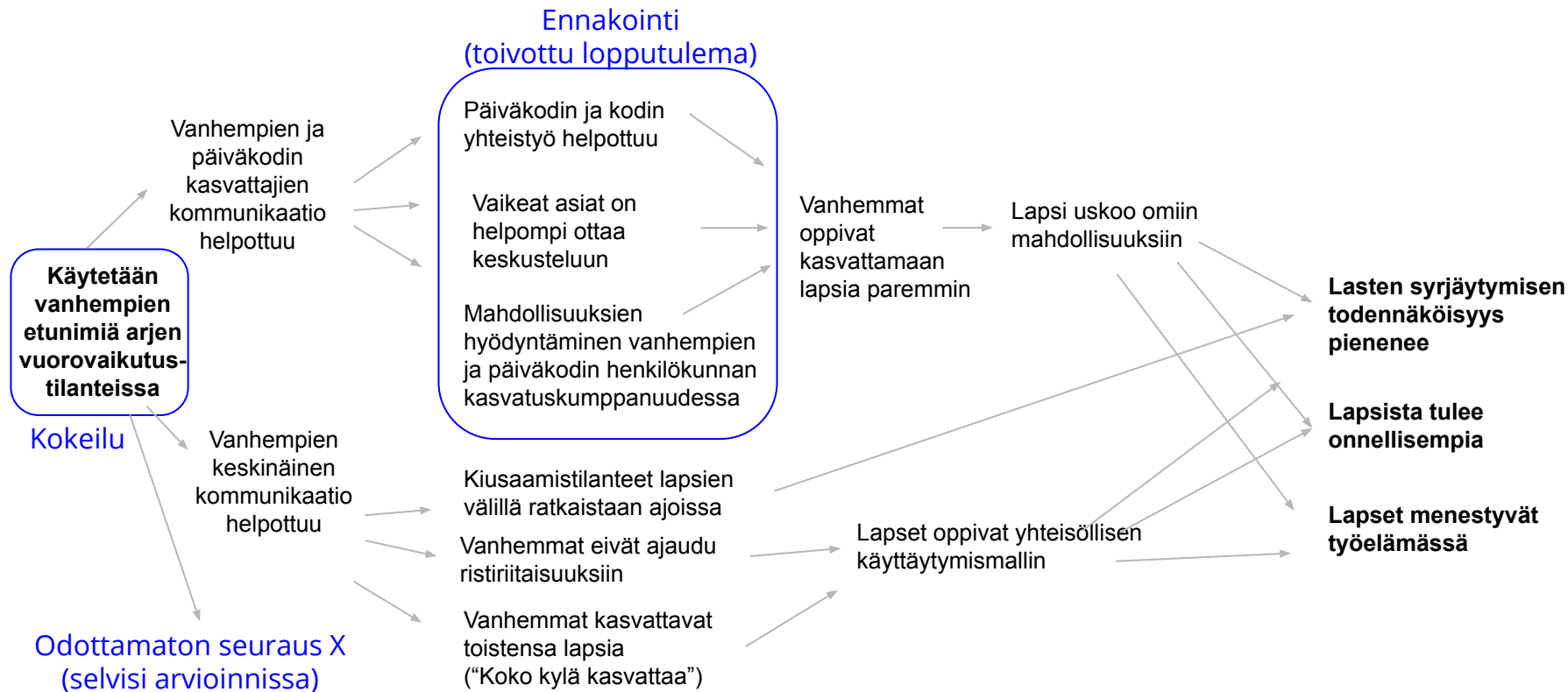
Kokeilu: Toteutimme kokeen torstaina 11.10. kello 7.40 - 9.20 Mariankatu 9:n aulassa, jonka kautta kulkee valtiovarainministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön henkilökuntaa työpaikoilleen sekä kokouskeskukseen tulevia vieraita. Lisävastauksia kerättiin myös Valtioneuvoston linnassa valtioneuvoston kanslian ja valtiovarainministeriön työntekijöiltä samana aamupäivänä.

Muutosta vastusti
ensimmäisessä versiossa
25 prosenttia ja toisessa
versiossa 45 prosenttia.

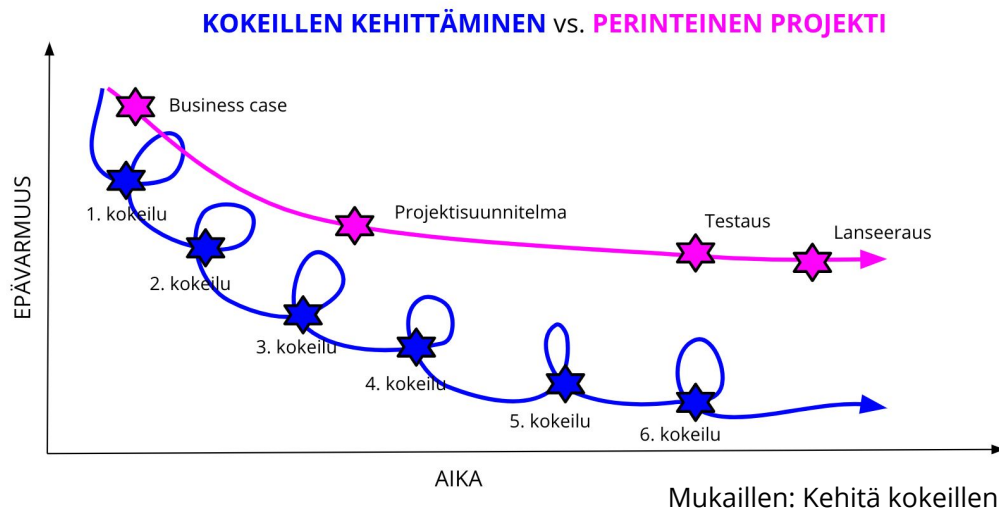
Esimerkki varhaiskasvatuksen kokeiluista

Vanhempien etunimen käyttö lasten hakutilanteessa

Kokeillen kehittäen voidaan ratkaista vaikeita ja viheliäisiä ongelmia

- Ilmastonmuutos
- Ydinaseohjelma
- Korona-rokote
- Syrjäytyminen
- Perustulo
- Yksittäisen perheen sosiaalisen ongelman ratkaiseminen
- Oma elämäntapamuutos esim. ruokavalion/kalenterin muuttaminen

Miksi oppiminen on
~~tuskallista~~ tuskaliasta?

The Monkey Business Illusion

Mitä oppiminen on?

- “Ihminen tarvitsee tietoa ympäristöstään ja omasta suhteestaan, tietoa siitä, **mikä johtaa mihinkin**”
- “Taltioimme ja tulkitsemme uutta informaatiota, rakennamme alati jäsentyvää ja rikastuvaa kuvaa siitä fyysisestä ja sosiaalisesta maailmasta, jossa elämme, **ja itsestämme tämän maailman osana**”

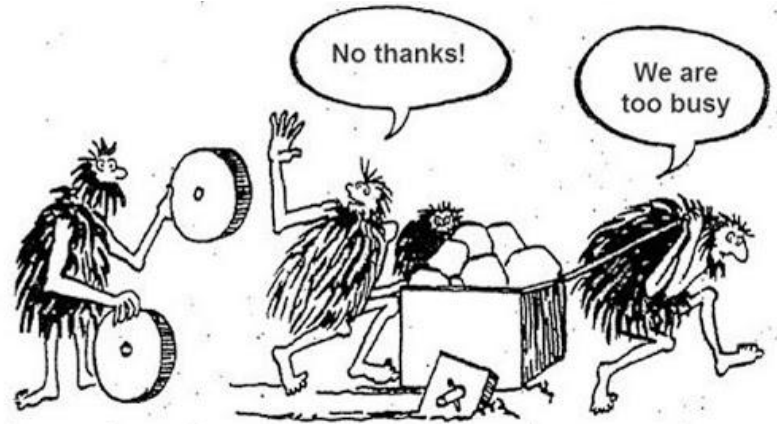
Miksi oppiminen on tuskaliasta?

- **Ihmisen mieli ei tue oppimista:** "Aikuisten ongelma on se, että ei haluta oppia uutta tai halutaan oppia vain sellaista, joka vahvistaa entistä tietoa tai ajatuksia".
- **Olemme oppineet oppimaan väärällä tavalla:** "Koulussa vastataan (vain) kun tiedetään".
- **Olemme oppineet johtamaan (oppimista) väärällä tavalla:** "Virheistä ei saa keskustella".
- **Suomalainen kulttuuri ei tue oppimista:** "Sankarijohtaja sekä arjen sankari, kertovat tarinaa suomalaisesta Johtajuudesta", "Suomalaisen kulttuurin jäsen ei liioin opi vuorovaikutusskriptiä, johon sisältyisi kyseleminen".

Kokeilukulttuuri on ristiriidassa nykyisen oppimiskäsityksen kanssa

Kokeilukulttuurissa
uskalletaan kokeilla
asioita, mistä ei tiedetä, ja
puhua epävarmuudesta,
jotta opitaan

Miten kokeiluja ja oppimista
voi edistää?

Kokeilukulttuuria vahvistavia kysymyksiä

- Mitä hyvää olemme **jo tehneet**?
Mitä voimme oppia tästä?
- **Mitä ongelmaa** olimmekaan ratkaisemassa?
- Miten keskustelemme **epävarmoista** asioista?
- Miten arvioimme **etenemistämme**?
- Miten **muutan ymmärrystäni** maailmasta ja itsestä?

Lähteitä, luettavaa ja
jatkoa oppimiskeskusteluille

- The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization (Senge, 1990)
- Oppiminen ja koulutus (Rauste-Von Wright, Von Wright, Soini, 2001)
- The Invisible Gorilla: How Our Intuitions Deceive Us (Chabris and Simons, 2010)
- Thinking Fast and Slow, Kahneman (2011)
- Työnohjauksen käsikirja (Aretai Oy, 2011)
- Kehitä kokeillen, organisaation käsikirja (Hassi, Paju ja Maila, 2015)
- Dialogi demokratiassa, Alhanen (2016)
- Työelämä 2020, TEM (2018)
- Verkostojen johtaminen (Järvensivu, 2019)
- Sivistys vaurautena, Joutsenvirta & Salonen (2020)

Oppimaan oppimisen keskustelutilaisuuksia

Kokemuskävelyt

Maanantaisin aloitamme viikon toisten kokemuksista oppimalla. Mukaan kävelylle pääset omalta lenkkipolulta tai työmatkalta puhelimen ja korvanappien avulla.

ma 1.6. kello 8.00 – 8.45 ([zoom](#))

ma 8.6. kello 8.00 – 8.45 ([zoom](#))

ma 15.6. kello 8.00 – 8.45 ([zoom](#))

Näkökulmanamme on systeeminen maailma, jossa pyrimme ymmärtämään, miten eri asiat vaikuttavat toisiinsa. Oppiminen on tuskaliasta ja innostavaa, etenkin systeemisen muutoksen polulla. Kävelyllä voimaannumme yhdessä muutoksen mestareina.

Aamukaffit

Aamukaffeilla tutustumme teema kerrallaan yhteen mielenkiintoiseen ilmiöön ja pohdimme dialogissa sen soveltamista omaan työhön ja organisaatioon.

to 28.5. kello 8.30 – 10.00, ”Systeemisen muutoksen johtaminen” ([zoom](#))

to 11.6. kello 8.30 – 10.00, ”Kokeilutoiminnan johtaminen” ([zoom](#))

to 13.8. kello 8.30 – 10.00, ”Hankehumpasta systeemisen toiminnan johtamiseen” (Kinaporinkatu 2, Helsinki ja [zoom](#))

Keskusteluihin pääset osallistumaan etänä, ilman ennakkoilmoittautumista. Lisätietoa www.synesis.fi/toiminta.

Kiitos!